Súd:	Krajský súd Trenčín
Spisová značka:	19Co/289/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu:	3112224534
Dátum vydania rozhodnutia:	02. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Beáta Čupková
ECLI:	ECLI:SK:KSTN:2015:3112224534.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci navrhovateľa A. Q., s.r.o., so sídlom X., F. Q. 8, D.: XX XXX XXX, v konaní zastúpeného P.. F. O., advokátkou so sídlom X., B. X proti odporcovi P. I., naposledy bytom K., Na V. 17XX/XC, toho času na neznámom mieste, zastúpeného v konaní opatrovníčkou P.. F. F., vyššou súdnou úradníčkou Okresného súdu Trenčín, o zaplatenie 607 eur s prísl. na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 12. septembra 2013, č.k. 15C/44/2013-34, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok okresného súdu v napadnutej časti z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd svojim rozsudkom uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 211 eur spolu s 8,75%-ným ročným úrokom z omeškania od 23.08.2012 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti návrh navrhovateľa zamietol. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Vykonaným dokazovaním mal okresný súd za preukázané, že účastníci v zmysle § 2 zákona o spotrebiteľských úveroch v spojení s § 497 Obchodného zákonníka uzatvorili zmluvu o úvere, na základe ktorej navrhovateľ poskytol odporcovi spotrebiteľský úver vo výške 400 eur a odporca sa zaviazal tento úver vrátiť navrhovateľovi spolu s 3,7% mesačným úrokom v 24 mesačných splátkach po 31,50 eur. Dojednanie úrokov zo spotrebiteľského úveru v miere 44,4% ročne, ktorá miera viac ako štyrikrát prevyšuje priemernú mieru úrokov obdobných spotrebiteľských úverov poskytnutých v danom čase /10,95%/ porušuje podľa súdu uvedené pravidlá morálneho charakteru, teda je v rozpore s dobrými mravmi. Keďže dojednanie úrokov z úveru je podstatnou náležitosťou zmluvy o úvere, neplatnosť tohto dojednania pre rozpor s dobrými mravmi spôsobuje neplatnosť celej úverovej zmluvy podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Pretože podľa záverov súdu je úverová zmluva, ktorú účastníci uzatvorili neplatná pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka, má navrhovateľ nárok nie na zmluvné plnenie ale len na vrátenie plnenia, ktoré odporcovi podľa tejto neplatnej zmluvy poskytol. Odporca získal finančné prostriedky v sume 400 eur na základe neplatnej zmluvy o úvere a preto sa na jeho strane jedná o bezdôvodné obohatenie získané plnením z neplatného právneho úkonu v zmysle § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a toto musí podľa § 456 v spojení s § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka vydať navrhovateľovi, na úkor ktorého bezdôvodné obohatenie získal. V konaní bolo preukázané, že odporca už z poskytnutých finančných prostriedkov navrhovateľovi vrátil celkovo 189 eur a preto súd odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi zvyšných 211 eur /400-189/. Popri istine bezdôvodného obohatenia uložil súd odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi i úrok z omeškania. Podľa § 559 ods. 2 Občianskeho zákonníka dlh musí byť splnený riadne a včas a v zmysle § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní a veriteľ má právo požadovať od dlžníka popri plnení aj úrok z omeškania. Keďže odporca na písomné výzvy navrhovateľa na zaplatenie svojho dlhu, ktorý nepochybne pokrýval aj zostatok nevrátených peňažných prostriedkov „úveru“, nereagoval, dostal sa so splnením svojho dlhu do omeškania a navrhovateľovi vzniklo právo požadovať od neho aj úrok z omeškania z dlžnej sumy. Pretože si navrhovateľ v podanom návrhu uplatnil aj toto právo na zaplatenie úroku z omeškania a úrok z omeškania určil v súlade so zákonom, súd odporcu zaviazal aj na zaplatenie úroku z omeškania z dlžnej istiny 211 eur a to vo výške

8,75% ročne od 23.08.2012 do zaplatenia. Výšku úrokov z omeškania určil v zmysle nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. o 8 percentuálnych bodov vyššie ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky, ktorá bola platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Pokiaľ ide o navrhovateľom ďalej žiadané úroky z úveru, poplatky za upomienky a zmluvnú pokutu, považoval návrh navrhovateľa za nedôvodný, pretože tieto nároky vychádzali z dojednania účastníkov v neplatnej úverovej zmluve. Vzhľadom na to súd prvého stupňa vo zvyšnej časti návrh navrhovateľ zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p., keď mal za to, že v konaní pomerne úspešnejšiemu navrhovateľovi by patrila pomerná časť náhrady trov konania, ktorú mu nepriznal z dôvodu, že odporcovi žiadne trovy konania nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý sa domáhal toho, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že jeho nároku v celom rozsahu vyhovie. Uviedol, že účastníci konania uzatvorili dňa 20.09.2011 na základe žiadosti odporcu zmluvu č. XXXXX, ktorá je aj podľa jej výslovného označenia v záhlaví zmluvou podľa zákona č. 129/2010 Z.z. v spojení s § 52 a nasl., ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Dôvodil, že všetky podmienky poskytnutia úveru podľa predmetnej zmluvy boli s odporcom vopred a individuálne dohodnuté, pričom spotrebiteľ - odporca mal, ale nevyužil možnosť ovplyvniť ich obsah, pričom o tejto skutočnosti predložil navrhovateľ súdu originály všetkých listinných dôkazov k veci sa vzťahujúcich a tiež aj doklady z poštovej podacej knihy doporučene odoslanej pošty navrhovateľom, z ktorých vyplýva odoslanie písomných upomienok, všetkých v písomnej forme, všetkých odoslaných doporučenou poštovou zásielkou a odoslaných odporcovi dôvodne. Poukazoval na to, že navrhovateľ neuzatvára svoje spotrebiteľské zmluvy s dlžníkmi na vopred pretlačenom formulári. Text každej jednotlivej zmluvy podľa vopred a individuálne dojednaných podmienok úveru sa vyhotovuje až následne a takto sa aj archivuje ešte nepodpísaný v databáze navrhovateľa.

Odporca sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

Krajský súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. v rozsahu podaného odvolania a jeho dôvodov, bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné vo výroku, ktorým bol návrh zamietnutý zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. a podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia v zrušujúcej časti vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

V danej veci sa navrhovateľ domáhal od odporcu zaplatenia istiny 607 eur spolu s úrokom z omeškania 8,75% ročne z istiny 567 eur od 23.08.2012 do zaplatenia zaplatenia zmluvnej pokuty 0,05% denne zo sumy 567 eur od 23.08.2012 do zaplatenia a náhrady trov konania titulom zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej medzi účastníkmi dňa 20.09.2011.

Súd prvého stupňa nároku navrhovateľa v rozsahu 211 eur spolu s 8,75% ročným úrokom z omeškania od 23.08.2012 do zaplatenia vyhovel a vo zvyšnej časti jeho návrh zamietol z dôvodu, že zmluvne dojednaný úrok z poskytnutého úveru 3,7% mesačne, čo je 44,4% ročne, považoval za v rozpore s dobrými mravmi a toho dôsledkom je, že uzatvorená zmluva o úvere je podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatná. Vyslovil názor, že dojednanie úrokov z úveru je podstatnou náležitosťou zmluvy o úvere, neplatnosť tohto dojednania pre rozpor s dobrými mravmi spôsobuje neplatnosť celej úverovej zmluvy podľa § 39 Občianskeho zákonníka a preto má navrhovateľ nárok nie na zmluvné plnenie, ale len na vrátenie plnenia, ktoré odporcovi podľa tejto neplatnej zmluvy poskytol titulom bezdôvodného obohatenia získaného z neplatného právneho úkonu v zmysle § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka . Ostatné nároky navrhovateľa (s výnimkou 3 eur za náklady spojené so zaslaním troch upomienok odporcovi) nepriznal s poukazom na absolútnu neplatnosť celej zmluvy.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 41 Občianskeho zákonníka, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností za ktorých k nemu došlo nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

Obsahom právneho úkonu sú podstatné, prirodzené a náhodilé zložky. Dôvody neplatnosti (absolútnej alebo relatívnej) sa môžu vzťahovať len na časť právneho úkonu. Pri skúmaní deliteľnosti právneho úkonu sa treba zamerať predovšetkým na oddeliteľnosť podstatných zložiek, ktorých neplatnosť sa zásadne vzťahuje na celý právny úkon, ale nemožno vylúčiť ani ich oddeliteľnosť resp. deliteľnosť, ako je to napríklad pri cene. Záver o oddeliteľnosti sa musí opierať o náležitý výklad právneho úkonu v súlade s pravidlami, interpretácie uvedenými v § 35 Občianskeho zákonníka. Súčasne sa musí v celom rozsahu brať do úvahy vôľa konajúcich. Výklad sa musí urobiť v kontexte s celým právnym úkonom s prihliadnutím na každú zložku jeho obsahu.

V danej veci je nesporné, že účastníci uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXX dňa 20.09.2011, predmetom ktorej bola dohodnutá celková výška istiny úveru 400 eur, výška fixného úroku z istiny úveru 3,7% mesačne x 24 = 88,8%, čo je 356 eur, celková dlžná suma je 756 eur, výška mesačnej splátky 31,50 eur, z toho istina 16,67 eur + úrok 14,83 eur, počet mesačných splátok 24, konečná splatnosť úveru do 30.09.2013, splatnosť mesačnej splátky do 31. kalendárneho dňa v mesiaci, splatnosť prvej splátky do 31.10.2011, druh spotrebiteľského úveru bezúčelový spotrebiteľský úver na dobu určitú, poplatok za poskytnutie úveru 30 eur, celkové náklady spotrebiteľa 386 eur = 356 eur + 30 eur, ročná percentuálna miera nákladov 112,5%, ročná fixná úroková sadzba 93,73%, priemerná hodnota RPMN pre príslušný typ úveru, 45,11% s tým, že súčasťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú všeobecné obchodné podmienky spotrebiteľského úveru, v ktorých v článku IV. 2 bol dohodnutý nárok navrhovateľa na zmluvnú pokutu v sadzbe do 0,3% denne zo sumy každej dlžnej mesačnej splátky alebo jej časti.

Z uvedeného obsahu zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej medzi účastníkmi je nesporné, že dôvod neplatnosti právneho úkonu zistený súdom prvého stupňa týkajúci sa úroku zo spotrebiteľského úveru vo výške 44,4% ročne pre rozpor s dobrými mravmi s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka sa vzťahuje len na časť právneho úkonu, ktorým je dohoda o výške úroku zo spotrebiteľského úveru, ktorú možno oddeliť od ostatného obsahu zmluvy. Dojednanie o úrokoch zo zmluvy súd prvého stupňa síce dôvodne považoval za neplatné pre rozpor s dobrými mravmi s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka, odvolací súd je však toho názoru, že toto dojednanie možno oddeliť od ostatných dojednaní v zmluve o spotrebiteľskom úvere, čo znamená, že záver súdu prvého stupňa, že neplatnosť dojednania o úrokoch zo zmluvy pre rozpor s dobrými mravmi spôsobuje neplatnosť celej úverovej zmluvy podľa § 39 Občianskeho zákonníka nie je správny.

Pokiaľ súd prvého stupňa vychádzajúc z uvedeného právneho názoru posúdil zmluvný vzťah účastníkov tohto konania za neplatný v celom rozsahu a nárok navrhovateľa posudzoval výlučne s poukazom na stanovenie 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 456 v spojení s § 458 Občianskeho zákonníka nebol jeho postup správny. Vedený týmto nesprávnym právnym posúdením veci, nezaoberal sa rozhodnými skutočnosťami pre posúdenie skutkového stavu danej veci podľa § 52a násl. Občianskeho zákonníka, ako i zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktoré na danú vec nesporne dopadajú. Neposudzoval teda podľa právnych predpisov účinných v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere medzi účastníkmi, nároky navrhovateľa uplatnené v tomto súdnom konaní.

Z uvedeného vyplýva, že rozsudok súdu prvého stupňa spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, je daný odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. a preto odvolací súd podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p., rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti musel zrušiť a podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia mu vec vrátiť na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí súd prvého stupňa vo veci opätovne rozhodne v zmysle zákonných ustanovení, ktoré na danú vec dopadajú a rozhodne i o trovách pôvodného a odvolacieho konania.

Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie n i e j e p r í p u s t n é .